საქართველოს რესპუბლიკა

GIOC
საქართველოს ნავთობის საერთაშორისო კორპორაცია
Georgian International Oil Corporation

გამოდის 1990 წლის დეკემბრიდან. | №195 (3596) | პარასკევი, 21 ივლისი, 2000 წელი. | ფასი 50 თეთრი.

პარლამენტის თავმჯდომარე

განიხილეს რეგიონული თანამშრომლობის აქტუალური საკითხები

პარლამენტის თავმჯდომარემ ზურაბ ჟვანიას ეწვია.

19 ივლისს საქართველოს დელეგაციამ ბუხარა ბსრეთის შეერთებული შტატების კონგრესის წარმომადგენლობა პალატის საგარეო ოსტეფილების, ექსპორტის უფლებებისა და მათთან დაკავშირებული პროგრამების ასიგნებათა ქვეკომიტეტის თავმჯდომარის სონი კალაბრეს, შეერთებული შტატების კონგრესის წარმომადგენლობა პალატის საგარეო ოსტეფილების, ექსპორტის და ფინანსთა დეპარტამენტის ხელმძღვანელ ჯონ ჰოპკინსის უნივერსიტეტის საერთაშორისო კვლევის ცენტრის დეკანს, ბატონი პოლიტიკის და უშიშროების საკითხებში შეერთებული შტატების პრეზიდენტის კანდიდატის ჯორჯ ბუშის მრჩველთა ჯგუფის ერთ-ერთ ხელმძღვანელს ალან ტოლეფიციის, შეერთებული შტატების ენერგეტიკის მინისტრის ბილ რიჩარდსონს, შეერთებული შტატების ხენაგის საგარეო საქმეთა კომიტეტის ეროვნული უსაფრთხოებისა და საერთაშორისო ეკონომიკურ საკითხთა ქვეკომიტეტის ლიდერს სემ ვეგერსონს, ჯონ ჰოპკინსის უნივერსიტეტის საერთაშორისო კვლევის ცენტრის დეკანს, ბატონი პოლიტიკის და უშიშროების საკითხებში შეერთებული შტატების შტატების პრეზიდენტის კანდიდატის ჯორჯ ბუშის მრჩველთა ჯგუფის ერთ-ერთ ხელმძღვანელს ალან ტოლეფიციის, შეერთებული შტატების ენერგეტიკის მინისტრის ბილ რიჩარდსონს, შეერთებული შტატების ხენაგის საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტის საერთაშორისო ეკონომიკურ საკითხთა ქვეკომიტეტის ლიდერ სემ ვეგერსონს, ჯონ ჰოპკინსის უნივერსიტეტის საერთაშორისო კვლევის ცენტრის დეკანს, ბატონ პოლიტიკის და უშიშროების საკითხებში შეერთებული შტატების შტატების პრეზიდენტის კანდიდატის ჯორჯ ბუშის მრჩველთა ჯგუფის ერთ-ერთ ხელმძღვანელს ალან ტოლეფიციის, შეერთებული შტატების ენერგეტიკის მინისტრის ბილ რიჩარდსონს, შეერთებული შტატების ხენაგის საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტის საერთაშორისო ეკონომიკურ საკითხთა ქვეკომიტეტის ლიდერ სემ ვეგერსონს, ჯონ ჰოპკინსის უნივერსიტეტის საერთაშორისო კვლევის ცენტრის დეკანს, ბატონ პოლიტიკის და უშიშროების საკითხებში შეერთებული შტატების შტატების პრეზიდენტის კანდიდატის ჯორჯ ბუშის მრჩველთა ჯგუფის ერთ-ერთ ხელმძღვანელს ალან ტოლეფიციის, შეერთებული შტატების ენერგეტიკის მინისტრის ბილ რიჩარდსონს, შეერთებული შტატების ხენაგის საგარეო

იხ. მე-2 გვ.

სახელმწიფო მინისტრი

გიორგი არსენიშვილმა საავიაციო გაერთიანება დაათვალიერა

ბუშის საქართველოს სახელმწიფო მინისტრმა გიორგი არსენიშვილმა თბილისის საავიაციო გაერთიანება დაათვალიერა. იგი ბეგენო წარმოების პროკესს, მეოცე საერთაშორისოდ ხელმძღვანელებს ხელმძღვანელობა ეგნსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებენ ორ საკითხს, როგორიც არის ფრენითის მოვლენების ფინმე საქართველოს უმაწილებს, ბრძანდა ბეგენო ბეგენ ბეგენ ბეგენ

ბიბლიოთეკა

პარლამენტის თავმჯდომარე

განიხილეს რეგიონული თანამშრომლობის აქტუალური საკითხები

(პირველი გვერდიდან)

საქართველოში მიმდინარე ეკონომიური რეფორმები, საგანგებოდ სისტემის რეფორმირებისა და სასაუდიტო ბუნების დამკვიდრებისთვის გამმზადები ღონისძიებები. ამერიკელთა უპირველეს ეცნობა საქართველოს პრეზიდენტის ანგარიკორუფციული ინიციატივები.

ამავე დღეს, საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარემ შეხვედრა ჩაიმართა ევროპის საბჭოს ადგილობრივ და რეგიონულ ხელისუფალთა კონგრესის წევრებთან. ბატონ ზურაბ ჟვანიას, უნიკერსიტეტში ეკონომიკურ ურთიერთობათა ფაკულტეტზე ინფორმაციულ სტუდიაში, ადგილობრივ ინფორმაციულ ტელეკომპანიებში, ადგილობრივ ინფორმაციულ ბეჭდვითი მედიაში, ადგილობრივ ინფორმაციულ ელექტრონ

კონტაქტები

ვიზიტი, რომელიც ძალიან საჭირო იყო ჩვენი ხალხისათვის, ჩვენი საქმისთვის და ჩვენი სამშობლოს მომავლისათვის

(პირველი გვერდიდან)

**და მეორეც, — კონკრეტული საკითხი: ერთის გზით საქართველოს ხმა გაიგონა, თითქოს ნათოვმიმავლებელმა კომპანიამ „ორნერგერა რისორსმაზმ“, — რომელსაც ყველანის ნათოხსაბრეშენგ აქვს შუშაობა გამლილი, ესახლრთოს გამო და ამის გამო, რომ ნეთეთი ნაბარეზი არ არის, შეწყვიტა საქმიანობა. თქვენ ლონდონში ესაუბრეთ ამ კომპანიის პრეზიდენტს ხალე ნაკინეროს. რადგანაც ესაუბრეს პრეზიდენტ „ინფორმაციას“ ამ სიმაგდილეზე, რომელიც აქ ბაკეთდადა?

— ვიმაი, მართალია, უფრო მეგად საქმითა ყოფა, ვიღრე სამეფიმ. ამ ბოლო დროს ახალი პრეზიდენტის ბოლქმენეთსაფის დამბასისათვეთელი ადეილია საქმითა ბარის წინა ალკანმე ეაბოლეგა. მე ამას მხოლოდ მიეესალმები.

რა თქმა უნდა, ფაო ასეთი ეიმიკებისთვის დამბასისათვეგელი მეიმეორეა.

ფაო თუ არა საბარო ეს ეიმაგი? ეოეკელეთს ამას კეთხელთბენ ბოლმე დაინტერესებენი ადამიანები.

ეიმაგი აეეიდენელი ფაო, ბოლის ინეკლის 5 წლის წინა ვეარკეშე.

პრეზიდენტმანამენ: ეს საბარში კიდეე ეეთხარო, რომ ეს არის თავეეფრენელი, სუფთა ეეერკლით დაწეეფილი ჩვენი ეროიერთობა.

ამ ეიმიკის შემმეკ ბეეერრამ შეიეკეალა ორი ქეეენის ეროიერთობაში, ბეეერრამ ბამეეკეალა ეეერობაში, ისეეე, როეორც მეკეეს მხოეოლოდ. საქართველოსა და დიდი ბრიტანეთის კეეებრაში ბრაეკლმრიალი ხალხეთა ბარეკეალ ბეეეკეალეეა. რაოსეეა ეეერთ, ეაკეეკ ბეეეკ. ეეე

საზღვარგარეთ

საქართველოს რესპუბლიკა

№195. პარასკევი. 21 ივლისი. 2000 წელი

ეროვნული ფასეულობანი

ჩემი თაობის კაცის თვალით

კონსტანტინე სიმონოვი

ბსტ ფიზიკაზე, დაკვირვებ, რომ ორშოყადთხუთმეტი წლის შემდეგაც, მოვედი რიგი წელის მანძილზე, ვერ მეპოვა საკეთარ თავში ძალა, ჭეუსელიყავი ეფუოსლავიაში მაშინაც კი, როდესაც ეალერსად ნაჭერი ეფო ამ ადგილებში ბერიაზე, სადაც თავის ფრიზე ეფოდელენ პარტიზანებთან ერთად. ეს მრეხეეროდა, ჭეუსელიყავი ფ ხეალ ოეალნენ მეფეა ის ჭეუელი სკაგაა. ბეერი რამ ალედან, რაც მიმდეკენ ალწეალეაში, ხალიკე ალეფილეალეაში, ხალეკ კარ ალ ჭეუველ ჭეპპაოიეს ბაგალ პიროეკენ ალ მიმორი, ეფორ – პირიეთ, ალი ხეალ ეფორ ხეპრაფ ჭარშოფადეკოოდ ოეკალნენ ბრ ალდალდ, ოაკეს სასახლეში რომ ბოეკეალნა ხალხს, ფ ხალეკ ეფორ ამეფალიდ მანსეეკენალ ისეთი, პარკანნალდ კორეკ სეპის მეთაეკენალ ერთად რომ ფეეროდა „ეჰ, ალეფოოო, ალეფ ალეფალ ოალ!“ ორშოოეკალ ალეფ ალ ეფალ ნოეპრრის ალეკსაჭეალეკ. ყეკალაფეკ ეს ალეკ, ბალოს ფ ბოლოს, მაინე გალდაჭეკეკ, მეეხეს, გაგიოს ხაკ. ალესაო, როგორეკ ერთის, ისე მეორის სასახლეეკ ალ ალ ალ

საქართველოს რესპუბლიკა | ყოველთვიური დამატება | №38 | 21 ივლისი, 2000 წელი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გვალვა

აღარ გვინდა გორახი, ღმერთო, მოგვეც ტალახი

ყველაზე ვერ ვიტყვი, მაგრამ შარშან, შემოდგომაზე და წლეულს, გაგაუხულმე უმრავლესობამ დიდი გაჭირვებით მოხნა და დათესა. დათესა იმ იმედით, რომ მოსავალს აიღებდა და ოჯახს სარჩო ექნებოდა.

ამას ქვია, „კაცი ბჭობდა და ღმერთი იცინოდაო“...

დღეს ყველაფერი შეშეურად ხმება. დალოცვილი ვაზი მაინც უძლებდა, მაგრამ ამ ბოლო ხანს ვკალავა იმასაც მოერია. ნამუაღლევს საცოდავად ჩამოყრის ხოლმე ყურებს, ზოგან კი მგვანი მზისგან უკვე ალანძულია და ვაზი აშკარად ხმება.

ღლეს ორი ჯლეხი ერთმანეთს რომ შეხვდება საუბრის თემა მხოლოდ გვალვაა. იმასაც დააყოლებენ ხოლმე – ნეტავ, რაგომ გაგვწირა ღმერომა, რას გვეპარლება ის დალოცვილი, რა შევცოდეთ ამისთანაო.

„არადა, ბუნებამ თუ გაგიმეტა ვერაფერი ეფლარ გიშველის, ჩათვალე, რომ განწირული ხარ. აკი ამბობდა დიდი ვაკა – ბუნება მარძანებელია, იგივ მონაა თავისაო...

მოგეხსენებათ, ქართველები ვკალავას არ ეპუებოდნენ თავის დაღწევას სიმღერითა და მხიარული სანახაობით ცდილობდნენ. (ესეც ჩვენი ხალხის ეთილ ბუნებაზე მეტყველებს).

სოფლის გოგო-ბიჭები, უფროსებთან ერთად, გუნდ-გუნდად, ეზოეზო მოეღებოდნენ და ხმამაღლა მღეროდნენ – „აღარ გვინდა გორახი, ღმერთო მოგვეც ტალახი“... მასპინძელს გამოქმნდა წყალი და დაუპაგიჟებენ სტუმრებს შეუბრალებლად წუწავდა.

ამ ცერემონიალით ბუნება უარხმალს როგორ დაყრიდა, მაგრამ მოჯერ, ალბათ, მართალეა გაწვიმდებოდა ხოლმე, თორემ ტონჯაობა ჩვენამდე ვერ მოაღწევდა.

ეს იმიგომ არ გავიხსენე, რომ ეზო-ეზო დავიწყოთ საარული – იმის თქმა მინდა, რომ ქართველი კაცი ბუნების ასეთ უსამართლობას მიჩვეულია და ჭირსა შიგან გამაგრებაე იცის, მაგრამ თუ ხელისუფლება არ დაუდგება გვერდით მარგო ვერაფერს გახდება.

ერთი სიტყვეთ, ახლა ვაისა და ვეშის ძახილი ვერ გვიშველის... ცნობილია, რომ წლეგანდელი თავთავიანების მოსალელდან თესლაც ვერ მივიღებთ. განსაკუთრებით დაწვა საგარეჯო, სიღნაღი, ედოფლისწყაროო, ახმეტა. ამ ბოლო დროს კახპის სახნავ-სათესსაც გაუჭირდა და ისიც კახეთის მწარე ხვერდს იზიარებს.

ახლა, გაცრუებულ ნაკვეთებში აქა-იქ მაინც დაბობდავს კომბალინი, მაგრამ ყანა იმდენად დაბალია, რომ ხელერი ბოლომდეა დაშვებული, ღამის მიწას მოეღოს, მაგრამ ბევრგან ალბათ ნახვევარზეც ვერ გალეწავს.

აღარაფერს ვამბობთ სოფლის მეურნეობის სხვა მარცვლოვან კულტურებზე (მზესუმზირა, სიმინდი, ლობიო) და ბოსტნეულზე ყველაფერი გვალვამ გაძოვა და გაგაუბედურა. მიწა ისეა გამხმარი, გუთანს არ იყენებს, ეორახები გუთნის ყელს ტეხავენ.

ძნელი სათქმელია, მაგრამ რა გაეწყობა, ალბათ, კახეთის და უკვე ქართლის ზოგიერთი რაიონი უბედურების ზონად უნდა გამოვაცხადოთ.

ალბათ, დაუყოვნებლივ უნდა მივმართოთ საერთაშორისო დონორ ორგანიზაციებს, დახმარებისათვის, რომ იქნეს, თესლი მაინც გვიწყალობონ. ვფიქრობთ, ვეზი მაინე რუსეთისაკენ უნდა ავალთ, იქაური თესლი უნდა შემოვიგანოთ, თორემ სხვა ქვეყნების თესლმა რა მოგვეცა, ეს საყოველთაოდ ცნობილია, ამის თაობაზე სასამართლო პროცესები ჯერაც არ დამთავრებულა.

ჩვენი სოფლის მეურნეობის დღევანდელ მდგომარეობაზე სათქმელი ბევრი დაგვრჩა, ჯერ-ჯერობით ღმერთს მხოლოდ იმას შევევედრებთო, რომ აღარ გვინდა გორახი და მოგვეცეს ტალახი, იქნებ ზოგიერთ რაიონში ვენახები მაინც გადავარჩინოთ, რომლებიც ახლა ისერიმშია და მალე მარცვალს სინამლე შეეპარება.

როლანდ ბასილაშვილი.

თემის გაგრძელება

არწივების ასათრენზე კიდევაც გამრავლდებიან ნაქართველარი სოფლები

წერილი მესამე

„... — ბატონო ნოე, ინტერვიუს აქ ვამთავრებ, ხომ არაფერს დაუმატებდით?

— მსურს, თქვენი გაზეთის მკითხველს ვაცნობოდ რომ იუნესკოს გადაწყვეტილებით 2002 წელი მთის წელიწადად გამოცხადდა. ამიტომ, მსოფლიოს მთის პრობლემებზე მომუშავე საერთაშორისო ორგანიზაციებში საკმაოდ მნიშვნელოვანი სამზადისი დაიწყო.

უფიქრობ, ამ მსოფლიო მოვლენის გამო „წარმოშობილ ყოველ სიკეთეს ჩვენი ქვეყნის მთის რეგიონებიც იგრძნობენ.

აი, ეს მინდოდა რომ მეთქვა.

— გმადლობთ, ეგრძნობ, საქართველოს მთის რეგიონებზე ჩვენი საუბარი კვლავაც შედგება.

— უდავოდ.

ამ სტრიქონებიდან დავამთავრეთ მეორე ინტერვიუ და ისე აგიხდეთ ყველა სიკეთე, როგორც ჩემი წინათგრძნობა გამართლდა. როგორც ხედავთ, ჩემი და ბაგონ ნოეს საუბარი მართლაც შედგა.

მას შემდეგ, რაც საქართველოს პრეზიდენტის ბაგონ ედუარდ შევარდნაძის ინიციატივით, სახელმწიფო კანცელარიაში, სგიქიისა და სხვა საგანგებო სიტუაციებით გამოწვეული მიგრაციის სამსახური შეიქმნა, მთის თემაზე უკვე მესამე ინტერვიუს გთავაზობთ.

ამჯერად, მსოფლიო მთის რეგიონების ფორუმის თაობაზე მოგაყვებით, რომელიც წლეულს, ივნისში, საფრანგეთში, პარიზსა და მთის ქალაქ მაბეერში გაიმართა – იგი 7 დღეს გაგრძელდა. მისი მოწვევის ინიციატორი საფრანგეთის პრეზიდენტი ბაგონ ჟაკ შირაკი იყო.

რაოდენ სასამაყოა, რომ ფორუმის მუშაობაში 140 ქვეყნის წარმომადგენელთა მორის, მთელი კავკასიის სახელით, ქართველი კაცი, ბაგონი ნოე მაზრავანიძე მონაწილეობდა, რომელიც აქ ფორუმის საორგანიზაციო კომიტეტმა მიიწვია.

მის სასახელოდ და საქებად უნდა ითქვას, რომ იგი ფორუმიდან საკმაოდ ხელდამშვენებული დაბრუნდა. მთელ რიგ კონკრეტულ წინადადებებზე უფიმანო შეთანხმებას მიაღწია, რაც სოციალურად დაუცველი და ეკოლოგიურად უმიმეს მდგომარეობაში მყოფი მთისა და მისი მოსახლეობის გასაჭირის შემსუბუქების რეალური და სარწმუნო გზა იქნება და უდავოდ, წვადგება ჩვენს საკაბვეებში ნაქართველარი სოფლების აღორძინებას.

ჩემს პირველ შეკითხვასაც აქედან დავიწყებ:

– ბაგონო ნოე, წლევანდელი მაისიდან მოყოლილებული, რაც თქვენ მთის პრობლემათა საკითხებში მთავარ კოსულგანგაგდ დანიშნეთ, ჯერ-ჯერობით, ყველაფერზე ანგარიშს „მაბარებთ“ და ამით ქართველმა საზოგადოებამ თქვენი მოლაწეობის ყველა მნიშვნელოვანი ამბავი იცის.

სახელმწიფო კანცელარიაში შექმნილი ახალი სამსახური, თქვენ მეშვეობით, უკვე შეუდგა უცხოელ პარტნორებთან მუშაობას. ეს კარგად ჩანს საერთაშორისო თათბირ-სემინარებში თქვენი მონაწილეობით, ევროპის მთის რეგიონების ასოციაციის მეშვეობით რომ ამართება ხოლმე. რაც შეეხება პირველ მსოფლიო ფორუმს, რომელიც პარიზსა და მაბეერში გაიმართა, ალბათ, მდიდარი, საინტერესო შთაბეჭდილებებით დაბრუნდით. ვფიქრობ, გაგეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ მკითხველი ფორუმზე მიღებულ თქვენს ფრანგულ შთაბეჭდილებებს დიდი გულისყურით წაიკითხავს.

– ამ ფორუმმა მსოფლიოს ყველა კონტინენტის მთის რეგიონთა სახელმწიფოების წარმომადგენლები, მთის პრობლემებზე მომუშავე ექსპერტები და მთი დონორი ორგანიზაციები გააერთიანა.

– ალბათ, უმჯობესი იქნება, რომ ფორუმის მიზანზე თავშივე ვთქვათ.

– ფორუმის მიზანი ერთმანეთის მიღწევების, აზრებისა და გამოცდილებების შეჯერება და, რაც მთავარია, ახალი კონკეპტების დამყარება იყო.

მოგეხსენებათ, ჩვენს მთას დღეს განსაკუთრებით უჭირს.

– არე აღრე ულხინდა.

– გეთანხმებით, მაგრამ საქმე ის არის, რომ მთის რეგიონები მოსახლეობისგან ფაქტობრივად დაცლილია. ვინც იქ დარჩა, პირველყოფილი ადამიანივით ცხოვრობს. მისთვის უცხოა გაბი, ელექტროენერგია და, ერთი სიტყვით, ყველა ის სიკეთე, რაც ადამიანს, თუნდაც, მინიმალურიმ ცხოვრებისათვის სჭირდება.

ამას ემატება, აგრეთვე, სგიქიისაგან დაუცველობა და საკმაოდ სერიოზული ეკოლოგიური პრობლემები.

– თქვენი მთავარი მიზანი ფორუმზე, ალბათ, მთის პრობლემების მომზგავრებელი დონორების მიმიდვა იყო.

– ამ მსოფლიო ფორუმს წინ უძღოდა ევროპის რეგიონების ანალოგიური ფორუმი იგალაიში. აქ რამდენიმე დონორ ქვეყანას გავეცანით და ვთქოვეთ, რომ ჩვენი ქვეყნის მთის პრობლემებითაც დაინტერესებულიყვნენ. მათ ამის მისაღწევად ერთადერთი გზა, – საერთო კავკასიური ცენტრის ჩამოყალიბება შემოგთავაზეს.

რაკი დგებიმალთ და, ამ ჩინებული რჩევისათვის მმადლის იგალიიდან დაბრუნებისთანავე შევხვედეთ. უნდა ითქვას, ჩვენი იდეა საკმაოდ შედეგანი აღმოჩნდა...

მსოფლიო ფორუმზე, რომელიც ახლახან პარიზსა და ქალაქ მაბეერში, გაიმართა, საქართველოს პრეზიდენტის ბაგონ ედუარდ შევარდნაძის მისასალმებელი წერილით წარეკითხა.

ამ წერილით, ბაგონი ედუარდი, ერთიანი კავკასიური მთის რეგიონებზე მზრუნველი საერთაშორისო ცენტრის დაარსების ინიციატორად გამოდის, რადგან კავკასიის მთის რეგიონის პრობლემატიკა, შეიძლება ითქვას, საერთოა. ამას განაპირობებს რელიეფი, კლიმატი, ჰიდროლოგიური ქსელი, თუ ეკოლოგიური სისტემა.

საქართველოს პრეზიდენტის ედუარდ შევარდნაძის მისასალმებელი წერილი მსოფლიო მთის რეგიონების განვითარების ფორუმის ორგანიზატორებისა და მონაწილეებისადმი.

პატივცემულო ფორუმის მონაწილენო!

მოგესალმებით მსოფლიო მთის რეგიონების განვითარების ფორუმის ორგანიზატორებსა და მონაწილეებს.

საყოველთაოდ ცნობილია, რომ მთაში უმტესწილად ის ცხოვრობს, ვისაც განსაკუთრებით აქვს განვითარებული მამა-პაპისეული კერის შეგრძნება, საკუთარი ფესვებისადმი ერთგულების გრძნობა. ამ მხრივ გამონაკლისი არც საქართველოა. სამწუხაროდ, მთის დაცლის, მთიდან ახალგაზრდობის წამოსვლის პრობლემა ჩემს ქვეყანას უკვე მრავალი წელია სერიოზულად აწუხებს. 70-იან წლებში ჩვენ შეძლებისდაგვარად, რამდენადაც მაშინდელი რეჟიმი ამის საშუალებას გვაძლევდა, ვცდილობდით მთის რეგიონების დაცვასა და გადარჩენას და გარკვეულ წარმატებებსაც მივაღწიეთ.

საუკუნის მიწურულს განვითარებულმა მოვლენებმა ჩემს ქვეყანას ნანატრ დამოუკიდებლობასთან ერთად ბევრი ისეთი საზრუნავიც გაუჩინა, რომელიც დაუყოვნებლივ მონესრიგებას საჭიროებს. მათ შორისაა, სიღარიბის დაძლევა, ეკონომიკის სტაბილიზაცია, ინფესტიციების მოზიდვა, ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა. საქართველოს რელიეფის 80 პროცენტი მთაგორიანია და ცხადია, რომ ყოველი ამ პრობლემათაგან ჩემი ქვეყნისთვის კიდევ უფრო მეტ სიმწვავეს და სირთულეს იძენს. ამდენად, საკითხები, რომელთა ირგვლივაც თქვენ დღეს მსჯელობთ, ჩვენთვის ზნირად სასიცოცხლო მნიშვნელობისაა.

იხ. მე-6 გვ.

თემის გაგრძელება

არწივების ასაფრენზე კიდევაც გამოაფლდებიან ნაქართველარი სოფლები

(მეხუთე გვერდიდან)

ჩვენი სურვილია, ფორუმის მონაწილეთა ყურადღება მთლიანად კოკასიის მთის რეგიონების საერთო პრობლემებზე გავამახვილოთ და მათ ამ რეგიონის მხარდაჭერის სურვილი აღვუძრათ, რადგანაც კოკასია ეფრაზოულ აღპური დანაოჭების ერთიან ბუნებრივ სარტყელს, საერთო უნიკალურ ბუნებრივ ეკოსისტემას წარმოადგენს, სადაც 60-ზე მეტი სხვადასხვა ეთნოსი სახლობს, ასეთი მრავალფეროვნება კოკასიის უდიდესი სიმდიდრეა, რომელიც უაღრესად ფაქიზ მოპყრობასა და გაფრთხილებას საჭიროებს.

უკანასკნელ წლებში კოკასია, მსაზი დაეგემილი და მიმდინარე ბლობალური მასშტაბის პროექტების წყალობით, რომელთა შორის უმთავრესია „ახალი დიდი აბრეშუმის გზა", სულ უფრო მეტად ექცევა მსოფლიო ყურადღების ცენტრში. დარწმუნებული ვარ, საქართველოსა და, ზოგადად, კოკასიის მთიანი რეგიონებისადმი დახმარება და მათზე მზრუნველობაც ერთიანი მიდგომით უნდა გადაწყდეს, რომელიც საერთაშორისო მხარდაჭერაზეა დამოკიდებული. ამ თვალსაზრისით, ჩვენ ძლიერ დაგეხმარებოდა კოკასიის მთიანი რეგიონებისათვის საერთაშორისო ერთობა შორისო რეგიონალური ცენტრის დაარსება, რომელიც შეიმუშავებდა რეგიონალური განვითარების პროგრამებსა და ღონისძიებებს, განაბორეიელებდ მთა კოორდინაციის, გახდებოდა მთის განვითარების საერთაშორისო პრობლემებზე მსჯელობის ადგილი. ყოველივე ეს მრეშენელოვნად შეუწყობდა ხელს კოკასიის სახელმწიფოთა დაახლოების პროცესს, რეგიონალურ ინტეგრაციას, დაარქარებდა ხალხთა შორის ურთიერთგაგების ატმოსფეროს ჩამოყალიბებას, ხელს შეუწყობდა კოკასიის, როგორც ერთიანი ორგანიზმის შეგრძნების გაძლიერებას, მისი, როგორც ევროზიის სივრცის განფენადობის ნაწილის აღქმას, საქართველოს მთავრობა ყოველმხრივ შეგიწყობთ ხელს ამ მიმართულებით.

წარმატებას ვუსურვებ ფორუმის მონაწილეებს.

ედუარდ შევარდნაძე.

— როგორია?

— ამის შეფასება აღვილი არ არის, კლდეს გაარღვევს და გულქვა ადამიანს ცრემლად დაღვრის... უნდა ჩავთვალოთ, რომ წინ ვეღარაფერი ვერ დაუდგება, ცენტრი შექმნილა. ბარემ მკითხველს აქვე ავუხსნათ, რა იქნება მისი მოვალეობა ან ამით რა გაკეთდება?

— ეს იქნება ერთგვარი სადისკუსიო აგორა მთის რეგიონების მოსახლეობის დემოგრაფიულ, სოციალურ-ეკონომიკურ, ეკოლოგიურ და სხვა ყოფით საკითხებზე.

იგი კოორდინირებას გაუწევს კოკასიის მთის რეგიონების პრობლემების საერთო სურათის წარმოდგენას, პრიორიტეტების გამოკვეთას. გადაუდებელი ეგზამენტი ღონისძიებების განსაზღვრას და საერთო ინფორმაციის შეკრებას. ამასთან, დონორ ორგანიზაციებისათვის მოამზადებს წინადადებებს და უმრუნველყოფს მათთან თანამეგობრობას.

— საინტერესოა, რომელი ქვეყნები გაერთიანდებიან და თუ არის სალმე ანალოგიური ორგანიზაცია?

— გაერთიანდებიან საქართველო (რა თქმა უნდა, ინიციატორს უფლებით), აზერბაიჯანი, სომხეთი, თურქეთი და რუსეთი.

— ცენტრის ადგილსამყოფელი უთუოდ თბილისი იქნება, არა?

— რა თქმა უნდა.

— ჯერ ერთი, გეოგრაფიული მდებარეობა, მეორე — შეუდარებელი სტუმართმოყვარეობა და ღმერთმა ეს ნუოეს მოგვიშალოს...

თუმცა, მამა-პაპური ტრადიციები მოგჯერ ნამეგან უხერხულ მდგომარეობაში გვაყენებს.

— რისი თქმა გინდათ?

— ბუღალტერიში, ვარნაში (ალბათ, ახლაც არის) ტურნალისტთა საერთაშორისო დასასვენებელ სახლში, ძალიან ცხიამოვნებდა საკმაოდ მოზრდილი კაკლის ჩრდილში დასვენება. იქი საგულდაგულოდ დამუშავებული ვენახის ვეფრდით იდგა და ტრძელი მერხიდან, რომელიც კაკლის ქვეშ იდგა, შავი ზღვის საკმაოდ დიდი ნაწილი მოჩანდა.

სადილობის წინ ხშირად აქ შევგროვდებოდით ხოლმე და სასადილომი ერთად მივდიოდით.

ერთ დღესაც, კაკლის ქვეშ საკმაოდ მხიარულად ვსაუბრობდით. ვიქტორამ, ჩემმა უფროსმა რუსმა ძმამ, სიტყვა ქართულ პურ-მარილზე ჩამოაგდო. გაგაცინეთ! ყველაზდა ჩვენს სუფრაზე და ნაირ-ნაირ სასმელებზე. მეორნ, ცოტა „შეთვრა" კიდეც ნერწყვის ყლაპვითა და ლუღლუღით პოლონელ ტურნალისტს უთხრა:

— იეი, ჯონნ, ქართველები ღვინოს

ოდ თბილისი იქნება, არა?

— რა თქმა უნდა.

— ჯერ ერთი, გეოგრაფიული მდებარეობა, მეორე — შეუდარებელი სტუმართმოყვარეობა და ღმერთმა ეს ნუოეს მოგვიშალოს...

— ბაგონო ნოე, უკვე გვაქვს მათი მოდელი თუ ჯერ კიდევ მოსაპოვებელია?

— ეცერის ტურნალურმა ლორეტორმა მიგვიწვია და მოდელს, ალბათ, მამინ გავეცნობი. ჯერჯერობით კი ეერაფერს ეიტყვი.

— კაგმანლუში ბევრ საინტერესოს ნახავი. ნეპალის სამეფო სახელმწიფო ლერმნე გამოსახულია მთები, მსხვილფუხა რქოსანი პირუტყვი და ხოფლის მეურნეობის სხვა მაჩვენებლები. ლერნიდანვე ჩანს, რომ იგი საქართველოს მთაგორიანი, აგრარული ქვეყანაა.

სოფლის მეურნეობა, ქვეყნის ეროვნული პროდუქციის, 3/4 იძლევა, აქ დასაქმებულია მოსახლეობის 90 პროცენტი. უმთავრესად მოაყავთ ბრინჯი, სიმინდი, ხორბალი, კარტოფილი, ბაქრის ლერწამი, თამბაქო, მეცხოველეობა კი უმთავრესად ქვეყნის ჩრდილოეთ ნაწილშია განვითარებული.

ნეპალი რთული ეთნოგრაფიული შემადგენლობის ქვეყანაა. მოსახლეობის 90 პროცენტი ინდუიზმის მიმდევარია, 7,5 ბუდიზმის, დაახლოებით 2 პროცენტი კი — ისლამისა.

— მე მაინც, უფრო კაგმანლუს ცენტრის მოდელს გამოვიყენები.

— რაღა დაგიმალოთ და კაგამანლუს ნამდვილად არ ეიფიქრებდი.

— რომ იცოდეთ, ეს ცენტრი 1983 წლიდან შუამშობს და 140 მილიონიანი მოსახლეობის გერიგორიას, ანუ 8 ქვეყნის მთის რეგიონს ემსახურება. მისი წლიური ბიუჯეტი ხუთი მილიონი ამერიკული დოლარია. მარტო ცენტრში 140 კაცია დასაქმებული. ყოველ სამოსაშსახურეო ქვეყანაში კი ფილიალი მუშაობს.

მისი დონორი ქვეყნებია: ეერმანია, შვეიცარია, ავსტრია, იტალია, საფრანგეთი, შვეიცა, ნორვეეია და პოლანდია. რეკ გამოვიდა არა (თავიდან ოვლის)?

— ბაგონო ნოე, უკვე გვაქვს მათი მოდელი თუ ჯერ კიდევ მოსაპოვებელია?

— ეცერის ტურნალურმა ლორეტორმა მიგვიწვია და მოდელს, ალბათ, მამინ გავეცნობი. ჯერჯერობით კი ეერაფერს ეიტყვი.

— კაგმანლუში ბევრ საინტერესოს ნახავი. ნეპალის სამეფო სახელმწიფო ლერმნე გამოსახულია მთები, მსხვილფუხა რქოსანი პირუტყვი და ხოფლის მეურნეობის სხვა მაჩვენებლები. ლერნიდანვე ჩანს, რომ იგი საქართველოს მთაგორიანი, აგრარული ქვეყანაა.

სოფლის მეურნეობა, ქვეყნის ეროვნული პროდუქციის, 3/4 იძლევა, აქ დასაქმებულია მოსახლეობის 90 პროცენტი. უმთავრესად მოაყავთ ბრინჯი, სიმინდი, ხორბალი, კარტოფილი, ბაქრის ლერწამი, თამბაქო, მეცხოველეობა კი უმთავრესად ქვეყნის ჩრდილოეთ ნაწილშია განვითარებული.

ნეპალი რთული ეთნოგრაფიული შემადგენლობის ქვეყანაა. მოსახლეობის 90 პროცენტი ინდუიზმის მიმდევარია, 7,5 ბუდიზმის, დაახლოებით 2 პროცენტი კი — ისლამისა.

მისი ისტორიული ნარკვევის მოყოლა, თუნდაც ორიოდე სიტყვით, ვფიქრობ, უადგილოა. უმჯობესი იქნება, მითხრათ კაკკასიის ქვეყნებზე, რომლებიც ჩვენში შექმნილ ცენტრში უნდა გაერთიანდნენ, თუ აქვთ ამის სურვილი ან თუ აქვთ ისეთი სამსახური, როგორიც ამ სამი თვის წინათ საქართველოს კანცელარიასთან შეიქმნა?

— კაკკასიის ქვეყნებში მთის პრობლემებზე მრუნველობისთვის სამსახური აქვს

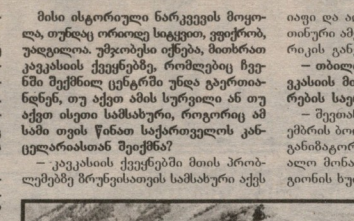

ეიაფი და აღვილი იქნება, ვიდრე ლათინური ამერიკის, ინდონეზიის თუ აფრიკის განვითარებად ქვეყნები.

— თბილისში როდის შეიქმნება კაკკასიის მთის რეგიონების განვითარების საერთაშორისო ცენტრი?

— შეთანხმდით, რომ წლეულს, ნოემბრის ბოლო კვირაში ფორუმის ორგანიზაციორთა ინიციაციეეთ და უშუალო მონაწილეობით კაკკასიის რეგიონის ხუთი ქვეყნის (საქართველო, თურქეთი, აზერბაიჯანი, რუსეთი, სომხეთი) წარმომადგენლები ერთად დააარსებენ კაკკასიის მთის რეგიონების საერთაშორისო ცენტრს სახელწოდებით „კოკასიის მთები".

„მსოფლიის სხვადასხვა მთის რეგიონებში მომუშავე ექსპერტები, თავიანთ დონორებთან ერთად, აღვილზე გაეცნობიან ჩვენი მთების არსებულ მდგომარეობას, რაზეც იმავდროულად გუდაურში გამართავენ თათბირსემინარს ცენტრის სამომავლო გეგმებისა და ამ გაღაუდებელი პრიორიტეტული ღონისძიებების დაწყებისათვის, რომლის გადაღება ვეღარ მოიითმენს.

ცენტრის გახსნის, მისი სტრუქტურული ჩამოყალიბებისა და მასთან დაკავშირებულ ხარჯებს თვითონ ეაილეკი.

— ისე რომ, საკმაოდ ძნელი და პასუხსაგები მასპინძლობა მოგიწევთ ბატონო ნოე. ამდენი უცხოელის სტუმრობა ხუმრობა საქმე როდია.

— გაეუძლებთ, სტუმარი ღვთისაა.

— ღმერთმა მშვიდობა მოგეცეთ, სამაგალითო, დიდი ეროვნული საქმე გაკეთდება.

ასე ეა ამბავარად, გადაიდგა კიდევ ერთი მუხლმაგარი ნაბიჯი საქართველოს მთის მოსახლეობის კეთილდღეობისათვის. ყველა სიკეთე ალალი მათთვის, ვინც მამა-პაპათა გრადიციებს ერთგული ღარმა, ვისაც ბარმი უუფუნებაში ყოფნის წერილ-წერილი ვარსკვლავებით აყვავებული ცისქვეშ, სიაი კლდის ქიმზე, ბულალმა წამოწოლა და თავისი საოცენი ქალაზე ფიერი ერჩევნაა...

წინ დიდი ბგსა, ეეკ, ლერთოდ მთის სალოცავები იყოს იმ ეროვნული სიკეთის წამოწყების მგარველი, რომელიც სამაოდე თვის წინათ საქართველოს კანცელარიაში მთის ლეეერტელებისათვის ღაიწყო და როგორც ხედავთ, ეჭვს ალარ იწვევს ის, რომ მალე „მთის დაბრუნდება მთიელ", ხევისბერივით მგაცცენი და მკერდაკვეკვეული სალი კლდეცენი და მკერდაკვეკვეული სალი კლდეების მოგრფიალენი. მთაში დაბრუნებან ლელა, ბმალო, ვაეკა, ბიგი, მახარე სხვები და სხვები...

დიდება უფალს ამისათვის, რომ მედიდური, ჭაღარა კაკკასიონის არწივების ასაფრენზე, კიდევაც გამრავლებიან ნაქართველარი სოფლები.

მთა, ჩვენი ფარი და სიამაყე, უდავოდ ღირსია ამისა.

ესაუბრა
როლანდ ბასილაშვილი.

მეგობარი

ხვალინდელი დღის იმედი ნუ მოგვიშალოს ღმერთმა

ჩვენს გულებსა და შეეხებიში არ ქრება იმედის ნაპერწკალი. კელავინდებრად გვიკრავ ხეალინდელი ღღისა, საქართველოს მეგობარი ქვეყნების ძალისხმევისა "– გამოხსნასან ქვეყანა ეკონომიკური სიღუხარისგან.

საქართველოს მეგობარ ქვეყნებმე როცა ესაუბრობთ, ხშირად, ეკრმანიაზე ვიზერებთ მზერას, რადგან ამ ქვეყნისგან დიდადა დეკალებელი ჩვენი კულტურა, განათლება, ეკონომიკა, სოციალური სფერო...

ამჯერად მიწის კადასტრზე ეიტყვით ორიოდე სიტყვას. მიწის ე. წ. რეფორმამ, რომელიც 90-ანი წლების დასაწყისში ბბდაუბდად ჩაგარდა, შედეგებიე ბბდაუბდა მოიტანა. მიწა თუმცა დაერიეს ხალხს, მაგრამ ბავვეთების თაობაზე მოწესრიგებული გრაფიკული და ტექსტობრივი ინფორმაცია, რომელიც დაწერილებით მოგვითხრობდა თითოეულ ნაკვეთზე (მისი მდებარეობა, საზღვრები, მეზობელ ნაკვეთებთან შებეხის წერტილები, მფლობელის ვინაობა და სხვა), არ არსებობდა. აღარაფერს ვამბობთ ისეთ საკადასტრო უუფუნებაზე, როგორიც მიწის ხარისხის მონაცემებია – ნაადგილის ნაყოფიერება, ადგილმდებარეობის მიხედვით პრესტიჟულობის მაჩვენებელი და ა. შ.

ამისათვის, რომ ყველა რაიონში და მთელიანად ქვეყანაში ჩაგარბულიყო საკადასტრო აზომვები, შეედგინათ მიწის რესურსების გამოყენების საკრედიტო ბანკის (KFW) პროექტით დაფინანსდა მესაბამისი კადრების მომზადებისა და გადამზადების სამუშაოები. მათ შემდეგომში მიწის კადასტრისა და სპეციალური რეესტრის პირველადი მონაცემების შედგენაზე დაასაქმებდნენ.

თავდაპირველად, როგორც ამას პროექტი ითვალისწინებდა, მოამზადეს 12 მასწავლებელი, რომლებიც ერთი წლის მანძილზე ბუუნდებიან სწავლებას ქვეყნის რეგიონებში. ურთი ასეთი სასწავლო ცენტრი დიდებულად მოწყობილი, ჩინეული მაგერიალურ-ტექნიკური ბაზით აღჭურვილი (ესეც KFW-ის წყალობა), მუშაობას შეუდგა გორში ამ ორიოდე თვის წინათ და ამ დღეებში 39 მიწის ტექნიკოსი (ამზომველები, მესაკუთრის დამდგენები, მონაცემების კომპიუტერული დამუშავების სპეციალისტები) გამოუშვა.

კადასტრისა და მიწის რეგისტრაციის პროექტის გორის სასწავლო ცენტრი (მენეჯერი – ბაბრიელ ბაბაშვილი), უღაეოდ, ერთი საუკეთესოთაგანია ქვეყანაში. ცენტრის ეედაგოგის, კოტე ბბაშიშვილის აბრით, პირველივე გამოშვების კადრებმა თავიანთი სიტყვა უნდა თქვან კადასტრისა და მიწის მენეჯმენტის ამ დიდი სამუშაოების შესრულებაში, რომელიც შიდა ქართლის მხარის რაიონებში უნდა დაიწყოს.

სასწავლო ცენტრში მესაკუთრეთა დადგენისა და მიწათმოწყობის, საკადასტრო აზომვების და ელექტრონულ მონაცემთა ბაზების – ეეოგრაფიული ინფორმაციული სისტემების, კომპიუტერული პროგრამებისა და სხვა საეაცალობებზე ლექციების კითხულობენ ამ საქმის მცოდნე გორელი და თბილისელი სპეციალისტები. გიორგი პეტრეიაშვილი, ზვიად ზვიადაძე, ეერმანეული პროექტის ექსპერტები ვოლკმარ ჰერმსტი, ეერჰარდ იუნგი და სხვები. და, რა თქმა უნდა, გორის სასწავლო ცენტრის ხმირი სტუმარი KFW-ის თრექტის ხელმძღვანელი ბენო არნოლი.

– ჩვენ დამოუკიდებელი სპეციალისტები ვართ, – მითხრა გორის სასწავლო ცენტრის კურსდამთავრებულმა ნონა ხუციშვილმა, რომელიც აქ საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ელექტრონულ-გამომთვლელიკაპარატურის კონსტრუირება-წარმოების ინჟინრის დიპლომით მოვიდა, – და თუმცა, პროექტი არ ეკადლეკენ დასაქმების ეარანტიას, მაგრამ ყველას ეკადლეკენ შანსს, რომ მიეღოთ საუმაო სწორი დაეეგმეთა და ქმედების შემთხვევაში.

კურსდამთავრებულთ შეუძლიათ მონაწილეობა მიიღონ ტენდერებში, ეერმანიის რეკონსტრუქციის საკრედიტო ბანკის ხელშეწყობით შექმნილ კერძო ფირმებში, ან მეუერიდნენ უკვე არსებულ კერძო კომპანიებს.

ამჟამად გორის სასწავლო ცენტრში მეეადნეეობა დაიწყო მეორე. 40-კაციანმა ნაკადმა. ეერმანია, ჩვენი მეგობარი ქვეყანა, კვლავაც ჩვენთანაა და უანგარო, საშეილშეილო დახმარებას ვეიწევს ქვეყნის აგრარული პოლიტიკის განხორციელების, მიწათსარგებლობის ფორმირების და მისი შემდგომი სრულყოფის საქმეში.

გურამ ვაშაკიძე.
„სრ" საკ. კორ.

საკრედიტო კავშირები

ხალხი სულს მოითქვამს...

ერთ წელიწადია, შედეგად, სეკვენმა განაადგურა დიდი ლიახვის ხეობის რამდენიმე სოფლის ხილ-ბოსტნეულის მოსავალი. მათ შორისაა სოფელი კუხეთი, რომლის მოსახლეობის სამი მეოთხედის შემოსავალს ყაურის სწორედ ხილი წარმოადგენს. იქაური ვაშლი თავისი ეკვმითა და ფაფარიანობით, ბრ, ... ხვის უნარითაა, რის მეშვეობაც აღრე გაბაუხულმე ხილის რეალიზაციით აღებული ფულით მოელი წელი საჭიროობენ ელვეხები.

ახლა კი გაუჭირდა სოფელს,. განსაკუთრებით მრავალშვილიან ოჯახებს და მათთვის იმედის ნაპერწკლად გამოჩნდა საკრედიტო კავშირის შექმნის იდეა.

მარშან, დეკემბრის დასაწყისში საქართველოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტრომ დაკმაყოფილა 30-კაციანი კავშირის თხოვნა, მათ დასაფინანსებლად შეამდგომლობა იესრა ფრანგულმა ფირმამ „ელეფთა საკრედიტო კავშირები“. იმ დღეებშივე დამტკიცდა საკრედიტო კავშირ „კუნქულის“ წესდება; ირჩიეს გამგეთა 5 კაცისა და სამეთვალყურეო საბჭო 3 კაცის შემადგენლობით. თავმჯდომარეობა დაკისრეს საკრედიტო კავშირის შექმნის მოთავეს აკაკი კასრაძეს.

საფრანგეთის მთავრობის მიერ გამოყოფილი პირველი საწესდებო კალაგალი 5.100 ლარი იყო, საიდანაც სარეზერვოდ საქმეებისთვის 400 ლარი დასჭირდათ. დარჩენილი კალაგალი 30 კაცმე განაწილდა. თითოეულის ანგარიშზე 170 ლარი ჩაირიცხა, ხოლო ყოველმა მთავარმა საპაიო გადასახადის სახით მხოლოდ 5 ლარი შეიგანა. ასეთი მცირე საპაიო გადასახადი კი, დღევანდელ პირობებში ელეხებისთვის ხელმისაწვდომია.

4.830 ლარი ინვესტირდა სამი თვის ვადით გასესხებულ კაუშირის 7 წევრზე თვეში 4-პროცენტიანი მოგებით. ხესხები გაიცემა ბეგმა-ბრაგიკის მიხეიდთ, გამგეთა გადაწყვეტილებითა და სამეთვალყურეო საბჭოსთან შეთანხმებით, პირველ რიგში, იმ ოჯახებზე, რომლებიც ამას განსაკუთრებით საჭიროებენ. მათ ნასესხები თანხები გამოიყენეს სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შესყიდვა-რეალიზაციისათვის, პირუტყვის, შაამ-ქიმიკატების და თესლის შესაძენად, მარტის ბოლოს პროცენტების სახით მოგებამ 580 ლარი შეადგინა, რომელიც განაწილდა საკრედიტო კავშირის ყველა წევრზე თანაბრად და თითოეულის ძირითად კაპიტალს 14 ლარი დამატა, შემდეგ კვლავ ვიდ წევრმე გაასესხეს არსებული თანხა და იეხისში შემოსული მოგების თანხა ისევ დაემატა ყოველი მათგანის ძირითად კაპიტალს. ახე გაგრძელდება ყოველ კვარტალში.

კავშირის ხუთ წევრს სურვილი და საშუალება აქვს, რომ თავისი საწესდებო კაპიტალი 100-100 ლარით გაზარდონ. შესაბამისად, მათს ძირითად კაპიტალს მეგი მოგება ხვდება წილად.

საერთო კრების გადაწყვეტილებით, მოგებიდან სარეზერვო ფონდში ჩარიცხავენ 10 პროცენტს, გამგეთა განმეკიცების ფონდში – 5 პროცენტს ხსეადასხვა წერილმანი და გაუთვალისწინებელი ხარჯებისთვის. მაგალითად, ამას წინათ კავშირის წევრს იასონ მელანაშვილს ავადმყოფობის გამო 50 ლარით დაეხმარნენ, ვალერი ძაძმის კი, ბრიბის საწინააღმდეგო 20 ლარის წამლები მეუძინეს.

საერეგოო კავშირის განკარგულებაშია 15 ჰექტარი მიწის ფართობი, სადაც აწარმოებენ ხილს, პუროუსა და პორეტყვეის გამოსაკვებად საჭირო მარცვალს და თივას.

წლეეულს, თუ მოულოდნელი არაფერი მოხდა, მოიწევენ 20-25 ტონა ხილს, 5-6 ტონა სიმინდ-ლობიოს. კავშირის წევრები ახლა თვეესმეგი სული მსხვილფეხა პირეყანეი და ღორი აყავთ სუქებაშე დაყენებული, იმედი აქვთ, რომ 3 ტონა ხორცს ბაზარზე გაიგანენ.

კავშირის ერთ-ერთ წევრს, ბაურ ბანგალაძეს, დიდი ოჯახი აქვს. მეიღი სულის გამოკვებაა და ჩაცმა-დახურვა ადრეე არ იყო ადვილი და ახლა, ორწლიანი ბუნების რისხვის შემდეგ, უფრო გაძნელდა.

– შემოსავალის წყარო აღარ ჩანდა. ვეიჭირდა, ახლა ამ ნასესხები ფულით იანვარში ღორები ვიყიდე, ბეგმარდე, ბეგყიდე ზა ცოტა ამოვისუნთქეთ. მინ ნაგები თანხით ნახმარი მსუბუქი ავტომანქანაც შეეძინე, – მიჩვეეს ბაური ეზოში მდგარ ავტომანქანასა.

ეკეეკვან ადუაშვილმა, ბეეი ბასიშვილმა, აკაკი და ვლადიმერ კასრაძეებმა კი ხილის ჩახაწყობი ყუთებისთვის დახურხილი მასალა შეიძინეს და 1.500 ცალი ყუთი დაამზადეს. მათი რეალიზაციით გარკვეული თანხა შეემატება მათს ოჯახებსა და კავშირის ძირითად კაპიტალს.

სამეთვალყურეო საბჭო აკონტროლებს გამოყენებული ფულის ხარჯვის მიზნობრივად მოხმარებას. გათვალისწინებულია, რომ სესხის უკან დაბრუნების დაგეგიანებასს მოვალემ ჯარიმის სახით დღეში 0,8 პროცენტი უნდა გადაიხადოს.

როცა სარეზერვო ფონდში 300 ლარი დაგროვდება, უკვე დაუნიშნავენ სულგასს საკრედიტო კავშირისა და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარეებს.

მაღლობა საფრანგეთის მთავრობას და საქართველოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტროს თანადგომისათვის და ფრანგულ ფირმას – დაფინანსებისათვის. ამბობს სოფელ კუხეთის საკრედიტო კავშირის თავმჯდომარე აკაკი კასრაძე.

ციალა კაჭიჩაშვილი,
„სრ“ საკ. კორ.

დარგი

რეფორმის მოლოდინში

რეფორმა ცნობილია, ვეტერინარული ღონისძიებების დროული ჩატარებით თავიდან ვიცილებთ ადამიანის მრავალ გადამდებ (ინფექციურ და ინვაზიურ) სნეულებას, რომელთა გამომწვევი მიკროორგანიზმები მხოლოდ და მხოლოდ ავადმყოფი ცხოველისაგან გადაეცემა. ესე იგი ნათელია, რომ ცხოველთა შორის ასეთი დაავადებების ლიკვიდაციით პრაქტიკულად ისპობა მოსახლეობის დაინფიცირების წყაროვ. აქედან გამომდინარე, ვეტერიანარიას ეძლევა სტრატეგიული დაგეგირთვა და ენიჭება სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობა. ბუნებრივია, ისმის კითხვა, რა მდგომარეობაშია დღეს დარგი და რ ჩვენი თვალთახედვით როგორ გვესახება მისი კორექირება უკეთესი მეეგეგების მხსაღებად?

უპირველესად მიმაჩნია, რომ აუცილებელია რეფორმების ჩაგარება, წინააღმდეგ შემთხვევაში ვეტერინარიის პროფესიის მიგოვების დაწყვეტული ტენდენცია, სხვა უარყოფითი მეეეგების მიღებამდე უფრო გაღრმავდება. ამიგომ, ღრო შეეფდეთ დარგის სტრუქტურულ რეორგანიზაციას. ეკეინდა თუ არ ვკინდა, პირისპირ ედგავართ ცოდნის საჭიროებასთან, რომლის გარეშე რაიმე წინსვლაზე ფიქრიც კი შეეძეგი იქნება. ამასთან დაკავშირებით, სრულყოფას მოითხოვს დარგის სამართლებრივი ბაზა. ეს ეხება როგორც ვეტერინარულ კანონს, ისე მოლიანად კანონქვემდებარე ნორმატიულ აქტებს. დაჩქარებას საჭიროებს დებულებების შექმნა ყველა დონის ვეტერინარული დაწესებულებებისათვის, სადაც მკაფიოდ დაფიქსირება მათი უფლება-მოვალეობანი და ვკიმიჯნება ფუნქციები.

დარგის მიგნით აღვილი აქვს პრესგიული ფონების არსებობას. აქ მხეველობაში მაქვს ქალაქების აგარული ბაბრების და ბაბრობების ეგვსმსახურები. ისმის კითხვა, რა კვალიფიკაციისა და ეროუდიციის სპეციალისტები მუშაობენ ამ სამსახურებში? უნდა ითქვას, რომ აქ არავითარი ბანსაკუთრებული გამოკვლევები არ წარმოებს, რომელთა ჩაგარებეე რაინენებში არ შეიძლებოდეს. სანიტარულთა, რაგორაა აქ მომუშავე ვეტერინარების შრომის ანაბლაურება დაფასებული და ღირბრებული? ეფიქრობ, ეს ძნელი მისახვედრი არ უნდა იყოს. რეპუბლიკის აგრარული ბაბრების ეგვსმსახურების დანიმნელების სრულიადაე არ ვაკნინებ, მაგრამ მათი საქმიანობის წარმოწენა პანაცკას სახით, რა თქმა უნდა, არ შეიძლება. ამ სამსახურების მუშაკება უნდა განხილეკოდეს როგორც ცხოველურ პროდუქტებზე ადგილობრივად ჩაგარებული ექსპერგიზის ლოგიკუნა გაგრძელება. ეფიქრობ, რომ ერთობლიეი მიდგომით შესაძლებელია მინიმუმამდე დავიყვანოთ ადამიანის ჯანმრთელობისათვის საშიში კვების პროდუქტების გამოყენება. რაც შეეხება ვეტერინარი სპეციალისტების შრომის ანაბლაურების დღევანდელ ფორმას, იგი არასრულყოფილად მიმაჩნია, რადგან გართულებულ ხასიათს აგარში და მოითხოვს შემდგომ დახვეწას. აუცილებელია პრაქტიკამი დაქვედლეს ვეტერინართა შრომის ღიფერენციებული ანაბლაურება, სადაც გათვალისწინებული იქნება მუშაკის კვალიფიკაცია, მუშაობის სტაჟი და აღგილობრივი ბუნებრივ-გეოგრაფიული პირობები.

საბჭუსოროდ, უნდა ითქვას, რომ დღეისათვის ვეტერინარული დანიშნულების პრეპარატების (განსაკუთრებით ბიოლოგიური) გამოყენება უმეტესად კვალიფიციური კონსულტაციების გარეშე წარმოებს. ყოველ ადამიანს შეეძლოდეთ, ნებისმიერი პრეპარატის შეძენის უფლება აქვს. ბიოლოგიური და ფარმაკოლოგიური პრეპარატების მასიური არაკომპეტენტური გამოყენება კი თავისთავად ეხლევლის ორგანიზმსა და გარემოში მეკრობების. გრანსფორმაციასა და რეეგრსიას გამოიწვევს. ამას მოაკვლება ცხოველთა დაავადებების კლასიკური ფორმების სახეცვლილება, არაგაბიური და მერეული ფორმების გაჩენა.

სრული განუკითხაობა სუფევს იმ ადგილებ ადაკლეა (ანუ ავადმყოფი) ცხოველიდან მიღებული ხორცისა და სუბპროდუქტების გამოყენებაში. საქმე ისაა, რომ ავადმყოფი ცხოველის ორგანიზმში მიმდინარე ბიოქიმიური და მიკრობიოლოგიური გარდაქმნების გამო, ეს პროდუქტები შეიძლება გახდეს ადამიანისათვის ტოქსიკოინფექციური და გოქსიკოზური დაავადებების წყარო. სხვა თუ არაფერი, უბრალოდ, მოცელეული ასეთი ხორცის საკვებად გამოყენება სათანადო ტექნოლოგიური რეჟიმით გადამუშავების (ბოხარეული ძეხვეული) გარეშე. ამ პირობების შექმნისათვის ბრუნვა უნარეველესად რაიონულ ცენტრში უნდა დაეფუძნოთ, სადაც თავს იყრის სოფლებიდან იმპალიდ ადაკლეა ცხოველების ხორცი და ერთხელ და სამუდამოდ ამცარდება წესრიგი ამ საკითხში.

აქვე შეეხშნავ, რომ აუცილებელად საჭიროა სოფლებში განეკაახლოთ მარგივი ბაბის სასაკლაოების მოწყობა, რაც ორგანიზებულ სასაკის მიანიშებს როგორც ცხოველთა ადკლას, ისე ნაკლავის შესაბამისი ექსპერგიზის ჩაგარებას.

რაიონებში ვეტერინარული სამსახურები ფიქსირდებედ დარჩენილია მატერიალურ-ტექნიკური ბაბის გარეშე. მრავალი ვეტდაწესებულება მოთავსებულია შეუფერებელ ბინებში, სადაც არავითარი პირობები არ არსებობს ნორმალური მუშაობისათვის, დარღვეულია ბიოპრეპარატებისა და მედიკამენტების შენახვისათვის საჭირო ტემპერატურა გარემო, რის გამოც ბევრი პრეპარატი თავის თვისებებს კარგავს.

პრაქტიკული გამოყენება მაძლევს უფლებას ვთქვა, რომ ვეტერინარული მომსახურების ხათანადო დონეზე დაყენება არ შეიძლება სპეციალიტეტა ტრანსპორგით უბრუნველყოფის გარეშე. პრაქტიკოს ვეტერინართა უტრანსპორტობა იყო და კვლავ რჩება ერთ-ერთი მიზეზი იმისა, რომ მოელი რიგი ვეტერინისიტები ქალაქადეს სრულდება და იქმნება მოჩვენებითი კეთილსაიმედოობის აგმოსფერო. ცხოველთა დაავადებებისაკან დაცვის მიზნით ბოგადი და სპეციფიკური პროფილაქტიკური ღონისძიებების დარღვევებისათვის, ან ადამიანისა და ცხოველთა საერთო დაავადებებთან (ზოოანთროპონოზები) ბრძოლის საკითხებმე მიღებულ გადაწყვეტილებათა შეურსულებლობისა და ვეტერინარი ექიმის ნებართვის გარეშე ცხოველური წარმოშობის პროდუქტებისა და ნედლეულის რეალიზაციისათვის დამნაშავე პირები მოსალოდნელი მეღვეკის სამმინის მიხედვით უნდა დაჯარიმდნენ განსაზღვრული ფულადი ჯარიმით.

ჩვენი ქეყეყნის საერთო ეკონომიკური მდგომარეობიდან გამომდინარე, კკლავ პრობლემად რჩება ვეტერინარიის დაფინანსებისათვის დამატებითი წყაროების ფინანსება. დარგის დაფინანსებისა და შესაბამისად მომსახურების დონის გაუმჯობესებისათვის რეალურ სამუშაოდ მიმართა რესპუბლიკის მოსახლეობაში არსებული ცხოველთა სრული აღრიცხვა ცალკეული სახეობების მიხედვით და საეალღებულო სადამღვევო სისტემის შემოღება. დასამაღი არაა, ამ თვალსაზრისით სარგებლობას მოგვიგანს სხვა ქვეყნების ვეგსამსახურების გამოყენებული გაბიერბაც.

დაბოლოს, თუმცა ვეტერინარია ძნელი, მაგრამ საზოგადოებისათვის იმდენად საჭირო პროფესიაა, რომ ეიეილიგებულ სახელმწიფოს კარგად ორგანიზებული ვეტერინარული სამსახურის გარეშე არ შეუძლია ითქვა ფონს ბასვეს, სწორედ ამგომაა, რომ პრესგიეულ სპეციალობათა ათეულში ვეტერინარიაცაა დასახელებული.

ვეტერინარული მომსახურების სრულყოფისათვის ბრძანება, ადამიანის კეთილდღეობისათვის ბრძნეკა.

გიორგი მისრიაშვილი,
საგარეკოს რაიონის გომბორის ვეტუნნის გამგე, ვეტერინარულ მეცნიერებათა კანდიდატი.

გასაჭირი

სოფლის კეთილდღეობა ფული ღირს

ამ წერილის დაწერა კახეთში, ბბეკალი ყოფნის დროს გადაეწყვიტე. როცა გაიგეს, ეკონალისგანი ეიყავი, მოხეკებმა თავისი პრობლემების და თვეობით გაუეკმელი პენსიების გამო შემომშიელეს. ფიქრის გამუქება მოხოვეს (თითქოს ამის თაობაზე ცოტა აწერებოდეს), ბეე გადაეწყვიტე. მოგაყვეთ ჩემი სოფლელების პრობლემებზე. ამასთან, ბოგადად ეს რაიონეე დაეეხაგოთ.

ახმეტა ახლა ერთ დიდ სოფელს უფრო მოგვაგონებს – სიძეკლისაკენ ნახეერად ფანდურად შენობებთ და წლების წინათ დამწეარი კულტურის სახლით, რომელიე ეესინათლო ავადმყოფეთან უმწეო მზერით შეჰყურეს მის წინ აღმართულ საკრებულოს და გამეკოის შენობას, სადაც წლებია, ერთმანეთს ეწაკეეტბაან ახალ-ახალი გამეკლებები და საკრებულოს თავმჯდომარები, მაგრამ კულტურის სახლის აღდგენის სურეეილი არც ერთს აბრადაც არ მოსცლია – ალბათ, ფინანსების უქონლობის გამო.

საუკუნეების უკან ჩვენი წინაპრები ვერ ფიქრობდნენ, რა უსიცოცხლო ფერებით შეიძლებოდა ეცხოვრა XX საუკუნის ბოლოს ახმეტის, – ამ ისტორიულად ცნობილ კუთხეს.

ეფეს რაიონში დაკეტილია ქარხნები, რომლებიე წლების უკან საკუთარი – ადგილობრივი ნედლეულით შუამიდა. ქარხნების დახურვამ ბევრი უმუშეერად დაგოვა. აწაალებმრეები იძულებულნი გახლენ სხვა ქვეყნებში წასულიყვნენ სამუშაოდ, ხოლო, ეისაე ამის საშუალება არ აღმოაჩნეა, ობიილის მოაკითხეს და წერილ-წერილი ეაგრძნეთ ირჩენენ თავს. გაგიჩაკეთამ რაიონის მოსახლეობა გაანახეერა. ამას კი მოხუცებისაგან საკეეელი მოსლეკ – ახალგაბრწყს რაიონში და სოფელში ცხოვრება აღარ უნდათ. რა არის ამაში გასაკეირი?

ყველა ახალგაზრდას ხომ ვერ დაიგეეს სამუშაოდ საკრებულო, გამგეობა, პოლიეიცა და სხვა მსგავსი სახელმწიფო დაწესებულებები.

ახმეკის რაიონში თავისი ბუნებით და ისკორიული ძეგლებით ერთ-ერთი უმშვენიერესია, მაგრამ ბუნების სილამაზე რამდენ ხანს გაკეკვება, საკითხეა. ადგილობრივ მოსახლეობაში უკვე გაიმსის რეალეკეი: ამდენი ხეგადს გაჩეეთი მდინარეები დამრა და მაღე ალბათ, სასმელი წყალი სხვა რაიონები საყიდელი გაგეიხდებაო.

ეს მოგადად, რაც რაიონს შეეხება. ენახოთ, რა ხდება სოფლებში? იქ ხომ დღეს ახალგაზრდისთვის ცხოვრება უფრო მოსაწყენია. ამაზე სასაუბროდ აქეეენტს რაიონის ყველაეე დიდ, ისტორიულად ცნობილ, ჩოლოყაშიელების სოფელშე – მაგანმე შეეაჭრეს.

ამ ულამაზეს სოფელს ამაყად გადმოაკეეტს ჩოლოყაშიელების ნასახლარი „ეალეანნი“, რომელშეც „ლეთისმშობლის“ პაკარა ეკლესია დგას. სოფელში, ამის გარდა, უამრავი ეკლესიებია: „ნიკოლოზის“, „თეთრი გიორგის“, „ოთალეს“, „ცხრაკარის“ და „დამსაგერის“ სახელობის, რომელთა დღესასწაულები ყოველწიერად ამართება.

აქაურებს ემსახურება ორი საშუალო სკოლა და ორი საბავშვო ბაღი, სადაც მსწავლებლები უნელფასოდ მუშაობენ. მოსახლეობამი პრაქტიკულად ფული არ არის. ამ მიზეზის გამო, სოფლის მამაკაცების ნახევარზე მეტი იძულებული გახდა საფუძველ ჩეჩნეთში, ინგუშეთში, ოსეთში, რუსეთში და სხვაგან წასულიყო.

მორიდან ბევრს ისე წარმოუდგენია, რომ სოფელში, თუ კაცს შრომა არ ეშარება, „მშიერი არ მოკვდება“, ვეთანხმებით, „მშიერი არ მოკვდება“, მაგრამ გინა ეს საკმარისია?

მას იმეეი პროდუქეია ვერ მოაყვეს, რომ ბაბარზე ეაიგანოს და გაყიდოს. თუმცა, ხმირად მიდის ხელისუფეებში საუბარი სოფლებმი წერილი ბიზნესის განვითარებაზე და ეკლესიათეის მცირე კრეელიგების შეღაევითადნი პირობებთ გაეკმაზე.

ეკლეს დღეს მიწა კერძო საკუთრებაში გადაეეკა, ამაზე ვმაილობთ! მაგრამ მიწის მოელისათეის ცარიელი ხელეები და ცარიელი ჯიბე არ კმაერა. მის მოელას ფული სჭირდება, როგორე კახეთის სხვა სოფლებში, მაგანმე თითქოს „მოდამი შემოეიდა“ ვაშის გაჩეეხვა და მის აღგილას ხორბლის დათესვა. ეს ეკლეს ავიეე ეჯდება და თან, ნაწილობრეე, პურის პრობლემასაც ეხსნის. თუმცა, ნლეეანდელი ბეკლეების გამო, შეიძლება იმდენი ხორბალი ვერეე აიღონ, რამდენეე დათესეს.

სოფელში მოგი ახალი ჯიშის ვაშის რგაეე, რომელსაც შეეშალეა არ სჭირდება და მისი მოყვანა შედარებით იაფი ჯდება. თუმცა, მასზე დახარეული შრომა უფრო ძვირი ღირს, ვიდრე ყურძნის გასაყიდი ფასი. ადგილობრივი ღვინის ქარხნები კილოს 20-25 თეთრზე მეგად არ იბარებენ. არადა, ყველაზე დაბალი ხარისხის ღვინო ორ ლარზე მეგი ღირს. მამა-სისხლად იყიდება ბაბარზე.

არადა, ასე თუ გაგრძელდა, ქარხნელ ვამს გადაშენება უწერია!

თითქოს ღვთის რისხვა დაგეგატყდა ქართველებს – კახეთის სულიერი სამრდო და შეალი – ვაში ხელიდან ეეეცლება. ღვთის რისხვაა, აბა რა არის? ის ახლა საკუთარი ხელით ჩეხავს მეელის სიყვარულის ტოლ მეეეარეს, რადგან მისი მოელა ფული ღირს, ფული, რომელეე ეკლეს არ ეაარნია.

ლელა მანავლიშვილი.

ვუბრუნდებით დაბეჭდილს

ქართველი მაშველები დურუჯის სათავესთან ფხიზლობენ

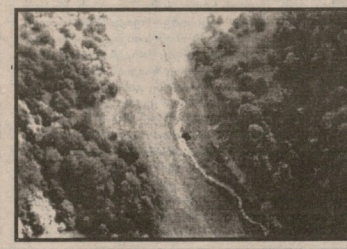

ბაზეზე „საქართველოს რესპუბლიკის" ჩანართ „დედოფალში" (იხ. სრ. №65. 10 მარტი, 2000 წელი) დაიბეჭდა წერილი სათაურით „განგაშის ბარები დურუჯის ხეობიდან", რომელშიც საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მ. ნოდიას სახელობის გეოფიზიკის ინსტიტუტის დირექტორი თამაზ ჭელიძე მეთხველს უსაუბრებდა ამ პრობლემის სირთულესა და მისი მოგვარების გზებზე.

დიდი ხანია, ეს საკითხი მრავალ თავსატეხს უჩენს ქართველ მეცნიერებს, დიდი ხანია, რაც პრესის ყურადღების ცენტრშია ილია ჭავჭავაძის მშობელი ქალაქი ყვარელი, რომლის მოსახლეობაც, ალბათ, ღამით ღრმად ვერ იძინებს ჯერ მოსალოდნელი საფრთხისა და მერე, პრესაში აგებული ასეთი დაუსრულებელი აკიოტაჟის გამო.

არადა, ჩვენს წერილს მაშინვე გამოეხმაურა სტუ-ს „სამენი მასალებისა და ნაკეთობების" კათედრის ლიცენზი, საქართველოს მეირე მეწარმეთა ასოციაციის პრეზიდენტი ანზორ საანალეკიძე, რომელსაც, როგორც თვითონ ეგულება, ჯერ კიდევ 1995 წლიდან უკვე აღებული აქვს პატენტი ნამონაგანი თიხა-ფიქლის ნაშალისაგან ულემენტო საკვლევ ნაკეთობის დაშმაღებისათვის და რომელიც დღემდე ეძებს დაფინანსებას, კრედიტის ალებაც ვერ მოახერხა და ეს წამოწყება დღემდე ცაშია გამოკიდულები.

ისე, რომ ბაგონ ანზორს ხელი ხომ მეწყობოდა, ერთდროულად ორ დიდ საქმეს გაკკეთებდა: საშენ მასალასაც დაამზადებდა და დურუჯის კალაპოტსაც ჩამონაკანისაგან გაათავისუფლებდა.

მაინც რა კეთდება ამჟამად დურუჯის ხეობაში, როგორ უყურებენ ამ გადაუფენელ პრობლემას შესაბამისა სამსახურები და ორგანიზაციები? – ამ და სხვა საკითხებზე სასაუბროდ ვეწვეთ მსს საგანგებო სიტუაციებისა და სამოქალაქო თავდაცვის მთავარი სამმართველოს უფროსს ოშარ ბაქელიშვილს:

– მინდა მოგახსენოთ, რომ დღევანდელი მდგომარეობა კვლავ საშიშია მოსახლეობისათვის. მეთხეულმა უკვე იცის, რომ მდინარე დურუჯის აუზში დაგროვილია დიდი რაოდენობის ღვარცოფწარმომქმნელი მასალა, საიდანაც შესაფერის სინოპტიკურ პირობებში გარდაუვალად განეითარდება კატასტროფული ღვარცოფები. პრობლემების მოსაგვარებლად კი სპეციალისტებს არ გააჩნიათ ფინანსური სახსრები. წლეულს საქართველოს ცენტრალური ბიუჯეტიდან ამ მიზნით მხოლოდ 60 ათასი ლარია გამოყოფილი, რაც ზღვაში წვეთია...

– ამ საკითხთან უცხოელებიც არიან დაინტერესებული. ალბათ, მათი იმედიც უნდა ვიქონიოთ.

– აუცილებელია მდინარის ხეობაში კასკადური კაშხლების, ღამბების აგება. მხოლოდ ასეთი გიგანტური სამუშაოების ჩაგარების შემდეგ შენელდება ღვარცოფის დარღვევის ძალა და სიხშირე და ჩამოგანილი მასაც გაიმლება კალაპოტში. ახლა ჩვენ აქტიურად ვეძებთ დონორ ქვეყნებს დახმარების გასაწევად. იმედიც გვაქვს. სულ რამდენიმე დღის წინათ ევროკავშირის ფართომასშტაბიანი კატასტროფების ღია შეთანხმების ალმასრულებელი სამდივნოს წარმომადგენლებთან ერთად კიდევ ერთხელ ჩავედით და დავათვალიერეთ იქაურობა. აუცილებელად უნდა დამონტაჟდეს რადარული სისტემა, ამისთვის კი ქართულმა მხარემ შესაბამისი სამუშაოები უნდა ჩააგაროს, უნდა შეირჩეს შესაფერისი მოედანი. ჩვენ ასევე ვთხოვეთ ნაგოს სამოქალაქო დაგეგმარების კომიტეტს მოავლინონ საერთაშორისო ექსპერტები დონორი ქვეყნებიდან ეს შეისწავლონ ჩვენი სამსახურის მატერიალურ-ტექნიკური მესაძლებლობები. მინდა გითხრათ, რომ საგანგებო სიტუაციების სამსახურს არც თუ მდიდარი ბაბა და აღჭურვილობა იმ ავადსახსენებელ წლებში მთლიანად დაგაგურდა და მოიმალა...

– როგორ გაიგებს ყვარლის მოსახლეობა საშიშროებას. თუ მასა, ღმერთმა ნუ ქნას, და, მართლაც დაიცრა? კერძოდ, თქვენ სამსახური, რომელიც, პირველ რიგში ვალდებულია დაეხმაროს აღამიანებს, რა კონკრეტულ სამუშაოს ასრულებს ამჟამად? როდის დამონტაჟდება ის „სანაგრელი" რადარული სისტემა?

– სწორი შეკითხვაა. ევროსაბჭოს ექსპერტებთან შეთანხმებით, უკვე შერჩეულია რადარული დეტექტორ, როგორ სუფთა სამშენებლო მასალაა. იქნება ამითაც დაინტერესდნენ უცხოელები?

– 14 იენოსს ამერიკის, შეეიაერის და იეკალის ექსპერტებთან ერთად მოვიარეთ სტიქიის ზონა. აქ შეიძლება აშენდეს კეკრამიტის საწარმო საშენი მასალების დასაშმაღებლად, ეარდა ამისა, ჩამონაგანი მასა მოწათმოქმედიათვის შეუსანაშილავ ბუნებრივ სასუქს, ფოსფორს შეეიაეს.

ქართველ მეცნიერთა და სპეციალისტთა ყურადღებაც მიმართულია იქით, რომ რაც შეიძლება მალე მოძებნონ საოსნორი, და მერე შეიძლება ეს ბუნებრივი სტიქიით წარმოქმნილი სამინო მასა აღამიანთა გონიერული მოქმედებით, ისევ აღგილობრივი მოსახლეობის სამსახურში ჩავაყენოთ და მათი ერთ-ერთი შემოსავლის წყაროც გავხადოთ. თანაც, გამოვიგაყვიდით, ამ საკითხით დიდი დაინტერესება შეეიტყვე ამეჩეიელ და განსაკუთრებით, იეკალიელ წარმომადგენლებს. და როგორც თქვენგან გავიგე, მოსასალმებელია, რომ ქართველ მეცნიერსაც ჰქონია აზრი ჩამონაგანით საშენი მასალების დამზადების თაობაზე.

ჩვენ დურუჯის თემაზე საუბარს არც ამ წერილით დავამთავრებთ. კვლავაც მოგიყვებით იმაზე, თუ როგორ მოთვინიერდება ეს თავაწყვეტილი მდინარე და როგორ გახდება იგი უვნებელი ყვარლის რაიონის მოსახლეობისათვის.

ეასუბრა
ლია ჟიღლაძე.

კანონზომიერება

ზღვის შემოტევა ჩვენი ბრალია — „ბუნების ენა" ვერ ვისწავლეთ

ბუნებრივი მოვლენის ორ ურთიერთსაწინააღმეგარ მხარეს, ანუ თვისებრიობას, დიდი ხანია თავად ბუნება გვაცნობს. ეარეესობისა და უვარეესობის გაგებას საუკუნეები მოვანდომეთ, მაგრამ დღემდე ვერ მოვაღწიეთ გამოუსადეგარის უარყოფას.

ნიმუში, რამდენიც გინდათ. შეეეხოთ თუნდაც ეეიმას. იეი ტენთ ამარაგებს ნიაღაეს, ხელს უწყობს მეკნარეთა ბრდა, კეეიას ეყალშემეცელ ქანებს, შედაპირულ და ხმელეთის ხაღრმეში არსებულ ეყლის „რეზერეუარებს", მდინარეებს, ეყაოოებს, არსებობის აუცილებელ პირობებს უქმნის ცხოველთა და ფრინველთა სამყაროს, საყურადღებო ადგილს იკავებს ეყლის ბრუნვის ციკლში და ა. შ. – ეს დადებითი ხასიათის ჩამონათვალია.

მაგრამ აქვე – მეორე მხარეც: ხანგრძლივი, კოკისპირული ეეიმები ბბორავს დასახლებულ ადგილებს, სასოფლო-სამეურნეო ნათესებით დაფარულ ტერიტორიებს, ანგრევს მიმოსული ეზებს, მწყობრიდან გამოყავს ძეირადღირებული კომუნიკაციები და რაც მთავრია, არღვევს ადამიანთა ნორმალური ცხოვრების აუცილებელ პირობებს. აქედან გამომდინარე, მოვლენა, თუ იგი ზომიერების შუალედშიეე წარმოდგენილი, ეხადაა, უეხეეესია და დადებითი. მაგრამ თუ იგი ამ შუალედის საზღვრებს გასცდა – ზიანის მომკანია, დაუკეკელ, დამანგრე

ᲕᲣᲒᲐᲠᲣᲜᲓᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲑᲔᲭᲓᲘᲚᲘᲡ

ᲒᲐᲮᲡᲝᲕᲜᲔᲑᲐ

რᲘᲚᲘᲐ გᲐᲛᲝᲜ „საქᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘᲡ რᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ“ გᲐᲛᲝᲥᲕᲔᲧᲠᲘᲡ ᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲐᲪᲘᲐ ᲞᲝᲢᲐᲙᲘᲡ, ᲛᲬᲔᲠᲚᲝᲡ და ᲒᲠᲐᲤᲘᲙᲝᲚᲔᲑᲘᲡ ქᲐᲚᲑᲐᲜᲔᲑᲘᲡ ᲔᲠᲗᲘᲐᲜᲘ ᲙᲐᲠᲒᲘᲡ „ᲐᲑᲐᲒᲔᲚᲘᲡ ᲒᲣᲚᲘᲡ ᲤᲘᲠᲤᲘᲪᲘ“. (20-21 III), რᲝᲚᲨᲘ ᲛᲝᲬᲕᲘᲚᲘᲐ ᲐᲠᲬᲘᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲐᲡᲬᲐᲠᲘ ᲛᲔᲪᲘᲜᲐᲡᲬᲐᲠᲘ ᲛᲝᲒᲝᲜᲘᲚᲘ ᲮᲔᲚᲘᲡ ᲥᲐᲚᲘᲡ ᲔᲠᲗᲘᲐᲜᲘ ᲙᲐᲠᲒᲘᲡ „ᲐᲑᲐᲒᲔᲚᲘᲡ ᲒᲣᲚᲘᲡ ᲤᲘᲠᲤᲘᲪᲘ“. (20-21 III), რᲝᲚᲨᲘ ᲛᲝᲬᲕᲘᲚᲘᲐ ᲐᲠᲬᲘᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲐᲡᲬᲐᲠᲘ ᲡᲐᲡᲐᲜᲐᲓᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲬᲘᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲐᲡᲬᲐᲠᲘ ᲛᲔᲪᲘᲜᲐᲡᲬᲐᲠᲘ ᲒᲠᲐᲤᲘᲙᲝᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲬᲧᲝᲡᲔᲑᲐ. ᲛᲔᲠᲛᲔ ᲓᲦᲔ ᲛᲘᲡᲐᲒᲝᲜᲘ ᲘᲧᲝ ᲔᲠᲗᲘ ᲙᲐᲠᲒᲘ ᲔᲠᲗᲘᲐᲜᲘ ᲙᲐᲠᲒ

საქართველოს რესპუბლიკა
№ 195. პარასკევი, 21 ივლისი, 2000 წელი

ანეკდოტი

ყველას რაღაც აქვს სახსოვარი

ამ ფოტოზე წარმოდგენილია კაცების ორი თაობიერი ერთის ოჯახი – ეოდ-ქმარი ბაყაშეი და მეორეგი ლეონიდე, ეროკეგი მეუხს მრმეეგლის სოლიმონ ლეონიდის შიამოშვილი.

თელავი, 1906 წ.

სურათი მოგვაწოდა ბაბლაკაძ სავეარელიძემ.

შეკუხსენები, რომ სურათების გამოქვეყნება უფასოა. ტელ: 99-66-10.

მეკობეეგლებს, ეძიეი მიეწოდეკეი ფოტოებიე დაიანქეა ჩვენს გამეეთში, ეთხოვთ, მოეკითხონ ლეკნეს.

ლიმილის დოზა

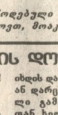

– რა ლამაზი ფეხები გაქვთ! ერთი მეორეზე უკეთესია.

* * *

ჟურნალი საყვარლებსა სოწოდება სიგარეტს ეწევიან.

ქალი:

– ძეგრგახო, წარმოიდგეგნი, როგორ გაიდიეგეგა ჩემი ქმარი, თუ დამანახეგს, რომ აქ სიგარეტს ეწევეგ.

* * *

– ფეეეთ!ეეეეეა! ეთიხარ, რომ მაქეს ბუნებრივი მონაცემეები სამოთ თხილამურეებისათეეს.

– გალეიეკეეგ! მაინც რა შეგამჩნიეა ასეთი?

– ის, რომ ქეალეი ეეწრიალეეგ. მაგრამ დამბეეგეთ მოეწეეთ ეეეეეეგეეეეეა ხოლეე.

* * *

ახალგაზრდა ქალი ექიმთან მიდგა.

– აბა, ენახოთ, რა გიჭირთ. ეგიხადეეგი.

ქალი მოეეეგრაეა ფარდას, ეიხდეეს და ქალეი-ან დარეეეეეენ ეგ გამოდეს, თან ხელეკეეთ სასოეეეეეე